

Aan de gemeenteraad

Datum : 17 april 2020

Zaaknummer : -

Contactpersoon : Mark Lauriks

Telefoonnummer : 06 23 91 68 85

Onderwerp: voortgang crisismaatregelen tegen coronavirus (5)

Geachte raadsleden,

Met deze brief ontvangt u de vijfde update over de voortgang van de crisismaatregelen tegen het coronavirus. Op een aantal vlakken is voorzichtig goed nieuws te melden. Het aantal ziekenhuisopnames stabiliseert, en de benodigde maatregelen om verdere besmetting met het coronacrisis te voorkomen, worden goed nageleefd. Tegelijk zijn er natuurlijk blijvende zorgen over kwetsbare Arnhemmers, onder wie onze ouderen in verzorgings- en verpleeghuizen, en de maatschappelijke en economische impact op onze stad en de regio.

1. Geneeskundige zorg en handhaving noodverordening

Geneeskundige zorg

Wat Ziekenhuis Rijnstate betreft, bevindt de gezondheidscrisis zich in een volgende fase. Er komen minder patiënten met Covid-19 naar het ziekenhuis en het aantal Covid-19-afdelingen is afgeschaald van 6 naar 4. Ook gaan minder patiënten naar de IC-afdeling. Wel gaat Rijnstate nog een tent bij de ingang plaatsen om daar al een goede scheiding te kunnen aanbrengen tussen Covid-19- en niet-Covid-19-patiënten.

Aan de oproep van Rijnstate en de huisartsen in de regio richting reguliere patiënten om - indien nodig - wel naar het ziekenhuis te komen, is sinds afgelopen weekend volop gevolg gegeven.

Er zijn intensieve contacten met bestuurders van verpleeghuizen en de thuiszorg in verband met een goede planning en doorstroming van patiënten bij vertrek uit het ziekenhuis. Ervaren wordt dat patiënten die van de IC komen nog intensieve zorg en revalidatie nodig hebben. Een groot deel van de patiënten die opgenomen worden is tussen 50-65 jaar.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

In heel Nederland is sprake van een schaarste als het gaat om beschermingsmiddelen, zoals mondkapjes, beschermende brillen en schorten. Dit is ook in Arnhem aan de hand.

Datum : 17 april 2020
Zaaknummer :
Pagina : 2

Beschermingsmiddelen worden landelijk ingekocht en verdeeld over 11 distributiecentra. Zo wordt het zo eerlijk mogelijk gedaan. De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) inventariseert bij alle zorginstellingen hun behoefte. Het uitgangspunt is vanwege de schaarste: heb je voor twee dagen genoeg, dan heb je genoeg. Aan de hand van een afwegingskader van het RIVM worden vraag en aanbod bij elkaar gebracht. Dit wordt bepaald op basis van de mate waarin mensen in aanraking komen met Covid-19-patiënten.

De prioriteit lag zeker in het begin bij ziekenhuizen, maar inmiddels wordt breder gekeken. Als mensen thuis goede zorg kunnen krijgen, kunnen ze langer thuisblijven en dus minder druk op ziekenhuis. Dus vanuit dat oogpunt hebben we in onze regio de verpleeghuizen en verzorgingshuizen al eerder meer gegeven dan volgens het kader strikt noodzakelijk was. GGZ en Thuiszorg zijn vanaf het begin onderdeel geweest van dit afwegingskader. Toegevoegd zijn onlangs degene die via de persoonsgebonden budget in aanmerking komen voor zorg. Ook is er oog voor zzp'ers die Thuiszorg verlenen, maar de middelen zijn schaars; de GHOR voelt zich regelmatig in een spagaat zitten.

Mondmaskerfabriek in Arnhem

Refugee Company start in Arnhem een fabriek met het doel iedere dag 100.000 mondmaskers voor de zorg te produceren. Deze mondmaskers (type IIR) zijn onder meer bedoeld voor de essentiële beroepen, waaronder de reguliere ziekenhuiszorg, thuiszorg, mondzorg en ouderenzorg. De Mondmaskerfabriek van *Refugee Company* wordt gehuisvest bij Scalabor en gaat daar ook mee samenwerken. Deze mondmaskers zullen door mensen met een vluchtelingenachtergrond worden gemaakt.

Handhaving noodverordening

Terugkijkend op het paasweekend, kan geconstateerd worden dat het rustig is geweest. De extra communicatie-inzet, van landelijk tot lokaal, kan hier in positieve zin op van invloed zijn geweest. Verder werkt de stadsbrede aanpak en samenwerking van politie, handhaving en jongerenwerkers zijn vruchten af: we hebben *hotspots* in beeld en kunnen gericht optreden waar dat nodig is. Er waren beperkt processen-verbaal nodig, en met name geluidsoverlast voert de boventoon in het type incidenten. We vragen mensen daarin toch zoveel mogelijk rekening met elkaar te houden, nu de meeste mensen thuis zijn. Maar in zijn algemeenheid verdienen Arnhemmers wederom een groot compliment voor de getoonde verantwoordelijkzin. Dat geldt ook voor aangrenzende natuurgebieden, zoals de Posbank, waar voldoende afstand gehouden werd. Dit was vanwege dronesurveillance goed in beeld te houden. Uitzonderingen blijven er ook, nog zijn er jongerengroepen die zich niet aan de afstandsregels houden. Hier hebben we zeer gerichte aandacht voor - en er wordt direct gehandhaafd. Op paasmaandag bleek het in de Action in Arnhem-Zuid niet mogelijk om voldoende afstand te houden en op veilige wijze te winkelen, dus is deze op basis van de noodverordening gesloten. Na aanvullende maatregelen kon de winkel weer open.

Datum : 17 april 2020
Zaaknummer :
Pagina : 3

2. Kinderen en onderwijs

Noodopvang meivakantie

We verzoeken steeds om eerst te kijken of kinderen thuis opgevangen kunnen worden. De druk op de kinderopvang en de scholen is groot. Mocht dat niet lukken, dan kunnen kinderen waarvan in ieder geval één van de ouders werkzaam is in een cruciale beroepsgroep (mits geen ziekteverschijnselen) naar een noodopvanglocatie (24 uur per dag, 7 dagen per week beschikbaar). Ook voor de meivakantie is noodopvang geregeld. Indien ouders noodopvang nodig hebben tijdens de meivakantie en geen contract met een buitenschoolse opvang (BSO) hebben, dan kunnen zij zich melden via noodopvangkinderen@arnhem.nl. Ouders waarvan de kinderen normaal al naar een BSO gaan, kunnen zich direct wenden tot hun eigen BSO voor noodopvang.

3. Economie en toerisme

Lokale economie

De economie in Arnhem heeft het door de coronacrisis zodanig te verduren dat het niet aannemelijk is dat deze in zijn huidige vorm volledig overeind te houden is, ook niet met steunmaatregelen. Wij doen zoveel mogelijk om banenverlies te beperken, zijn daarbij creatief en flexibel - en we staan nadrukkelijk open voor vragen en suggesties uit het Arnhemse bedrijfsleven. We brengen in kaart hoe de Arnhemse bedrijvigheid, waaronder de horeca, straks ook in een anderhalvemetersamenleving effectief kan functioneren. Waar daarbij extra inspanningen van het college gewenst zijn, zullen we die leveren. Waar mogelijk zullen wij ook extra investeren om juist kansen die ontstaan, snel te benutten. Een nadere visie op de post-corona-economie zal tot stand komen in nauw overleg en samenwerking met ondernemers, lokale ondernemersverenigingen en VNO-NCW Arnhem-Nijmegen, maar ook zeker met uw raad.

Vakantieparken en campings

De noodverordening die in de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) van kracht is, bepaalt dat de gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen op vakantieparken, campings, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes (zoals het kamperen bij de boer) verboden locaties zijn. Zij moeten door de beheerder zijn afgesloten. Hiertoe is besloten omdat het risico bestaat dat niet of niet in voldoende mate 1,5 meter afstand kan worden gehouden. Het is dus alleen mogelijk om naar een camping of vakantiepark te gaan als je in je eigen voorzieningen voorziet, zoals in een vakantiehuisje of camper met eigen sanitaire voorzieningen. Bezoekers kunnen contact opnemen met het vakantiepark of camping als ze vragen hebben over de manier waarop zij vormgeven. Er zijn op dit onderwerp verschillen tussen de noodverordeningen in Nederland, maar de verordeningen in VGGM en VNOG (Noord- en Oost-Gelderland) zijn op dit punt op elkaar afgestemd.

Datum : 17 april 2020
Zaaknummer :
Pagina : 4

4. Werk en inkomensondersteuning

UWV

Het UWV heeft geïnventariseerd in welke sectoren acute personeelstekorten en –overschotten zijn ontstaan als gevolg van de coronacrisis. De meest actuele versie van de inventarisatie vindt u steeds op: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/arbeidsmarkt/ontwikkelingen/coronacrisis/actuele-tekorten-overschotten/>. Op elke derde donderdag van de maand publiceert het UWV samen met het CBS actuele cijfers over het aantal WW-uitkeringen. In Midden-Gelderland nam het aantal WW-uitkeringen in maart met 25 procent toe ten opzichte van februari. Landelijk was dit een toename van 42 procent. Relatief veel jongeren vroegen een WW-uitkering aan en de uitzendbranche, horeca en cultuursector laten flinke toenames zien in deze eerste maand.

Tozo

Het aantal dagelijkse aanvragen van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) dat bij de gemeente binnenkomt, neemt nu af (rond de 60 per dag). In totaal zijn in Arnhem ruim 3.200 aanvragen gedaan (waarvan ruim 2.200 met voorschot); inmiddels zijn bijna 1.300 voorschotten verleend.

5. Zorg en ondersteuning

Verpleeg- en verzorgingshuizen

Wij delen de zorgen over onze bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen. De landelijke signalen zijn dat het virus hier hard om zich heen grijpt en de sterftcijfers hoog zijn. Het beeld dat in de verpleeg- en verzorgingshuizen het virus relatief veel slachtoffers eist kan op dit moment niet met cijfers worden onderbouwd. Om geregistreerd te worden, is een test vereist. In de verpleeg- en verzorgingshuizen wordt niet iedereen getest. Het kan dus zijn dat er mensen die overleden zijn aan corona, niet als dusdanig geregistreerd worden.

Uit onze Arnhemse verpleeg- en verzorgingshuizen ontvangen wij nu geen alarmerende signalen. Vanaf het begin van deze crisis hebben we in onze regio er op ingezet om de mensen in de verzorgings- en verpleeghuizen zo goed mogelijk te verzorgen en te beschermen. Daarom is er vanaf het begin zo goed als gaat binnen de schaarste, persoonlijke beschermingsmiddelen aangeleverd bij de verpleeg- en verzorgingshuizen.

Beslistermijnen zorgvragen

In de gangbare situatie voor de coronacrisis hanteert de gemeente (uiterlijke) beslistermijnen voor het beoordelen van zorgvragen. Nu, mochten er bijvoorbeeld vragen rijzen van mantelzorgers, of alternatieven voor dagbesteding, gaat het college daar anders mee om. In het geval van een urgente zorgvraag die voortkomt uit de corona crisis zet het sociaal wijkteam nu zo snel mogelijk een goed alternatief in. Deze beslissing valt ruim binnen de twee weken, vaak veel sneller - soms binnen een dag. Er wordt snel geschakeld op corona-gerelateerde zorgvragen: het sociaal wijkteam, aanbieders en de

Datum : 17 april 2020
Zaaknummer :
Pagina : 5

gemeente werken hierin actief met elkaar samen. Per casus wordt er maatwerk geleverd. Mocht zorg op enige wijze toch niet voldoen, kan verder contact opgenomen worden met het sociaal wijkteam.

Huiselijk geweld

Als het gaat om kwetsbare personen en gezinnen in verband met geweld in huis, hebben we eerder in deze brieven aan uw raad stilgestaan bij bijvoorbeeld de noodopvang. Op dit moment verkennen we daarnaast hoe vrouwen opgevangen kunnen worden die (mogelijk) besmet zijn met corona en een beschermde, veilige plek nodig hebben. Binnen de crisisopvang van Moviera in Oosterbeek kan er veel. Er is een extra groep gecreëerd om de nieuwe cliënten te kunnen scheiden van de al langer verblijvende cliënten. Maar wanneer er iemand echt besmet/ziek is, kan die niet in de opvang worden toegelaten. Tot nu toe is dit nog niet nodig geweest, maar we verkennen met VGGM, en in navolging van de afspraken die we ook al hebben voor extra voorzieningen in de maatschappelijke opvang, de mogelijkheden.

Daarnaast moeten we voorbereid zijn op een aantal extra aantal meldingen bij Veilig Thuis, en dus ook in de opvang, wanneer het leven zich weer enigszins normaliseert. De veronderstelling hierachter is dat er meer sprake is van huiselijk geweld in gezinnen vanwege de isolatie. Dit zien we vooralsnog niet terug in de cijfers, maar vermoedens zijn er wel; kunnen we straks een extra toename verwachten? Dit laatste signaal hebben we in VNG-verband gedeeld en hier zou een landelijke coördinatie op de schaarse opvangplekken wel een uitkomst kunnen bieden.

Doelgroepenvervoer

Het callcenter van DVG Personenvervoer, dat onder meer het aanspreekpunt is voor de Avan-reizigers in de regio Arnhem-Nijmegen, krijgt door de coronacrisis nog nauwelijks telefoontjes van klanten. Het gaat dan bijvoorbeeld om vervoer naar dagbesteding en het vraagafhankelijk vervoer (regiotaxi). Daarom bellen de medewerkers nu zelf de mensen die normaal vervoerd worden om te vragen hoe het met ze gaat. Deze doelgroep krijgt op deze manier wat extra aandacht en mensen kunnen het ook aangeven als er echt problemen zijn.

Sekswerkers

Om besmetting met het coronacrisis tegen te gaan, zijn seksinrichtingen gesloten. We handhaven bij activiteiten in strijd met de noodverordening. Om te voorkomen dat sekswerk toch in de illegaliteit doorgang vindt, wijzen seksadvertentiesites op het verbod van fysieke seks. Het openbaar ministerie heeft de seksadvertentiesites benaderd om advertenties voor fysieke seks te verwijderen. Het aantal advertenties is verminderd. Via sms wijst de gemeente in samenwerking met het Prostitutie Controle Team de resterende aanbieders van seks op het verbod, de risico's, financiële ondersteuning en hulpverlening. Daarnaast gaan we verder investeren in contact met sekswerkers om inzichtelijk te maken hoe groot het vraagstuk is, zodat we er verder grip op krijgen. Rijnstad start daartoe een samenwerking met het landelijk noodfonds *Dutch Emergency Fund* dat ook een directe persoonlijke financiële bijdrage voor eerste levensbehoefte kan leveren aan sekswerkers in (financiële) nood. Overigens staat voor sekswerkers ook bijstand via de Participatiewet open, of de steunregeling voor zzp'ers, maar de ervaring leert dat sekswerkers liever niet 'in de systemen' van de gemeente terechtkomen.

Datum : 17 april 2020
Zaaknummer :
Pagina : 6

De situatie van de sekswerkers van de zorgzone is heel diffuus, maar we hebben het in beeld gebracht. Er is aandacht van gemeente, IrisZorg en Politie. Van de 8 sekswerkers die een vergunning hebben verblijven er momenteel twee buiten de regio. Een drietal sekswerkers verblijft in Beschermd wonen en wordt begeleid door Iriszorg en Rijnstad. Met een tweetal sekswerkers is recent geen contact meer geweest. Een daarvan kwam ook al voor de coronacrisis nauwelijks op de zorgzone (dit betreft een niet-verslaafde sekswerker). Met de ander probeert Rijnstad voortdurend in contact te komen om de verblijfplaats te achterhalen. Tot slot is er een sekswerker die twee keer per week contact heeft met de politie.

6. Financiën en beleidsconsequenties

De maatregelen en gevolgen van de coronacrisis zullen ontegenzeggelijk ook effect hebben op de gemeentefinanciën. Specifiek voor het onderdeel financiën is binnen de gemeente Arnhem een actieteam *Corona Finance* ingesteld dat een administratie inricht zodat de 'coronakosten' eenduidig worden geadmistreerd, en verder een impact- en risicoanalyse maakt. Dit actieteam overlegt dagelijks, inventariseert onderwerpen, treft maatregelen of stelt deze voor. Daarnaast maakt een ambtelijk 'ABC-team' (Arnhemse Beleidsconsequenties Corona) de te verwachte effecten van de coronacrisis op middellange en lange termijn inzichtelijk, evenals welke overkoepelende beleidsvragen daardoor naar voren komen. Bij de Perspectiefnota zullen wij apart stilstaan bij de effecten van corona.

Ten slotte

U leest in deze brief dat ons 'alle hens aan denk'-werk nog dagelijks zijn doorgang heeft. Soms is er nog sprake van een spoedmaatregel, andere interventies zijn nu continu, en hier en daar ontstaat er meer zicht op de effecten die deze crisis voor later heeft. Toch staan we pas aan het begin van een zeer lange weg naar een 'nieuw normaal'. In een volgende brief zullen we wat verder stilstaan bij het proces om ons voor te bereiden op een Arnhem in een post-coronasamenleving.

We hopen dat u en uw naasten in goede gezondheid zijn en blijven.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,